

Kai naudos gavėjas pasibaigus draudimo sutarties terminui - įmonė

Apmokestinimo tvarka galioja nuo 2025 01 01

Parengta vadovaujantis 2025 m. sausio 1 d. aktualiomis Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ), Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo (toliau – PMĮ), Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo (toliau – VSDĮ), Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo (toliau – SDĮ) redakcijomis, šių įstatymų oficialiais komentarais ir Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu (toliau – CK).

Draudėjas – ĮMONĖ

Apdraustasis – DARBUOTOJAS

Naudos gavėjas pasibaigus draudimo sutarties terminui – ĮMONĖ

Naudos gavėjas apdraustojo mirties, sveikatos sužalojimo ar ligos atvejais – ĮMONĖ.

I. Gyvybės draudimo įmoka

Įmonės mokama draudimo įmoka, apskaičiuojant apmokestinamąjį pelną, priskiriama leidžiamiems atskaitymams, nes vienetas, norėdamas valdyti veiklos riziką, siekia ekonominės naudos (PMĮ 17 str. 1 p. ir šio punkto komentaras).

Tačiau, jeigu įmonė sudaro investicinio gyvybės draudimo sutartį, kurios tikslas nėra jos turinių interesų draudimas bei veiklos rizikos valdymas, o sudaryta sutartimi siekiama uždirbti investicinės veiklos pajamų, tai toks lėšų investavimas PMĮ tikslais laikomas finansiniu turtu. Pagal tokią investicinio gyvybės draudimo sutartį uždirbtos investicinės veiklos pajamos ir patirtos sąnaudos pripažįstamos finansinės veiklos pajamomis ir sąnaudomis per visą sutarties galiojimo laikotarpį (VMI išaiškinimas Nr. KM0561, 2018-11-28).

Nuo darbdavio mokamų draudimo įmokų valstybinio socialinio draudimo įmokos ir sveikatos draudimo įmokos neskaičiuojamos (VSDĮ 11 str. 1 d. 18 p., SDĮ 17 str.).

Darbdavio mokamos draudimo įmokos neapmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu, nes nėra gyventojų pajamų mokesčio objektas.

II. Draudimo išmoka dėl draudžiamojo įvykio (kito negu gyvybės draudimo sutarties termino pabaiga)

1. Gyvybės draudimo išmoka mirties atveju

Išmokos dėl draudžiamojo įvykio, kurios apskaičiuojamos draudimo sutartyje nustatyta tvarka, **priskiriamos įmonės neapmokestinamosioms pajamoms**, kai įmonė apsidraudžia pati save nuo galimų nuostolių, kuriuos patirtų, jei netektų darbuotojo, o draudimo sutartyje numatoma, kad draudimo išmoką, įvykus draudžiamajam įvykiui, gaus įmonė – draudėja (pvz. įmonė turi išleisti papildomų lėšų naujiems darbuotojams apmokyti arba netekusi vertingo darbuotojo įmonė netenka dalies pelno) (PMĮ 12 str. 2 p. ir jo komentaras).

Darbdavio pašalpa darbuotojo šeimos nariams mirties atveju

Jeigu įmonė gautą draudimo išmoką dėl įvykusio draudžiamojo įvykio ar jos dalį išmoka **kaip pašalpą** mirusio darbuotojo sutuoktiniui arba vaikui (įvaikiui), arba kuriam nors iš tėvų (itėvių), tai išmokėta suma neapmokestinama gyventojų pajamų mokesčiu (GPMĮ 17 str. 1 d. 1 p.) ir priskiriama **neleidžiamiems atskaitymams**.

2. Papildomo draudimo išmokos

Tuo atveju, jei numatytas papildomas draudimas sveikatos sužalojimo ar ligos atvejui, tai tokios išmokos dėl draudžiamojo įvykio, kurios neviršija patirtų nuostolių ar žalos vertės, apskaičiuojamos draudimo sutartyje nustatyta tvarka, **priskiriamos įmonės neapmokestinamosioms pajamoms** (PMĮ 12 str. 2 p. ir jo komentaras).

Darbdavio pašalpa, mokama darbuotojui sveikatos sužalojimo ar ligos atveju

Jeigu įmonė gautą draudimo išmoką dėl įvykusio draudžiamojo įvykio ar jos dalį vėliau išmoka apdraustajam darbuotojui, tai darbuotojui išmokėta suma apmokestinama kaip su darbo santykiais susijusios pajamos ir priskiriama **leidžiamiems atskaitymams** (PMĮ 17 str. 1 d.).

III. Draudimo išmoka pasibaigus gyvybės draudimo sutarties terminui

Kai įmonė gauna draudimo išmoką pagal gyvybės draudimo sutartį, pasibaigus įmonės naudai sudarytos gyvybės draudimo sutarties terminui, tai visą gautą draudimo išmokos sumą įmonė turi priskirti **apmokestinamosioms pajamoms**, nes šiuo atveju įmonė nuostolių, siejamų su draudžiamuoju įvykiu, nepatiria (PMĮ 12 str. 2 p. ir jo komentaras).

IV. Draudimo išmoka nutraukus arba iš dalies nutraukus gyvybės draudimo sutartį

Visa sugrąžintų gyvybės draudimo įmokų suma, bet ne mažesnė kaip per visus mokestinius laikotarpius leidžiamiems atskaitymams priskirtų įmokų suma, sutarties nutraukimo ar nutrūkimo (pvz. dėl įmokų nemokėjimo) atveju, priskiriama **apmokestinamosioms pajamoms** (PMĮ 12 str. 2 p. ir jo komentaras).

V. Draudimo sutarties sąlygų keitimas

Jei įmonė, apdraudusi darbuotoją gyvybės draudimu ir save paskyrusi naudos gavėja bei kurį laiką mokėjusi draudimo įmokas, **pakeičia naudos gavėją ir juo paskiria patį darbuotoją** arba perleidžia draudėjo ir naudos gavėjo teises ir pareigas pačiam apdraustajam darbuotojui arba kitai įmonei (jei apdraustasis darbuotojas pereina į šią įmonę dirbti), tai leidžiamiems atskaitymams pagal PMĮ 17 straipsnio 1 dalies nuostatas priskirtų draudimo įmokų, sumokėtų iki draudimo sutarties pakeitimo, suma turi būti **padidinamos įmonės apmokestinamosios pajamos** tą mokestinį laikotarpį, kuriuo įsigaliojo gyvybės draudimo sutarties pakeitimas (PMĮ 17 str. 1 d. komentaras).

Kai draudimo sutartyje numatytas naudos gavėjas pakeičiamas kitu naudos gavėju (įmonė pakeičia draudimo sutartį ir naudos gavėju paskiria darbuotoją), **prarandama galimybė gauti gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestiną išmoką**, kai draudimo išmoka mokama darbuotojui, kuris yra sulaukęs minimalaus pensinio amžiaus (sutartims, sudarytoms iki 2012 12 31, minimalus pensinis amžius yra 55 metai, sutartims, sudarytoms nuo 2013 01 01, minimalus pensinis amžius yra ne daugiau kaip 5 metai iki Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatyme nustatyto senatvės pensijos amžiaus), turi 0–40 procentų dalyvumo lygį (iki 2023 m. gruodžio 31 d. 0–40 procentų darbingumo lygį), arba yra jaunesnis nei 26 metų (GPMĮ 17 str. 6 d.).

Per draudimo sutarties laikotarpį sukauptą sumą sutarties pakeitimo momentu **neturi būti apmokestinama gyventojų pajamų mokesčiu**, nes tai nėra gyventojų pajamų mokesčio objektas.